Data: 12 stycznia 2021
Znak sprawy:

Minister Rozwoju,
Pracy i Technologii

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Dotyczy: oświadczenia senatorskiego Pani Ewy Mateckiej złożonego podczas 18. posiedzenia Senatu RP, w sprawie przepisów dotyczących prawa do otrzymania świadczenia postojowego przez wspólnika spółki jawnej, partnerskiej i komandytowej

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do pisma Pani Gabrieli Morawskiej-Staneckiej – Wicemarszałek Senatu RP, z dnia 8 grudnia 2020 r., znak: BPS/043-18-670/20, przekazującego oświadczenie senatorskie Pani Ewy Mateckiej złożone podczas 18. posiedzenia Senatu RP w sprawie przepisów dotyczących prawa do otrzymania świadczenia postojowego przez wspólnika spółki jawnej, partnerskiej i komandytowej, w załączeniu przekazuję wyjaśnienia sporządzone w porozumieniu z Ministrem Rodziny i Polityki Społecznej.

Świadczenie postojowe jest jedną z form pomocy dla przedsiębiorców oraz osób wykonujących pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej wprowadzoną w związku ze stanem epidemii na podstawie nowelizacji ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842, z późn. zm.).

Zadania związane z przyznawaniem i wypłatą świadczenia postojowego zostały ustawowo powierzone Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, co może sugerować, że jest to świadczenie wynikające z ubezpieczenia społecznego, jednakże konstrukcja prawna przepisu art. 15zq ust. 1 ustawy o COVID-19 wyraźnie wskazuje na jego pozaubezpieczeniowy charakter. Nie jest ono adresowane do ubezpieczonych w rozumieniu ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266, z późn. zm.), bowiem zgodnie z art. 15zq ust. 1 ustawy o

COVID-19 świadczenie to przysługuje m.in. osobom prowadzącym pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292, z późn. zm.) lub innych przepisów szczególnych. Przepisem szczególnym nie jest tutaj ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych, ponieważ nie reguluje ona kwestii związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Pojęcie osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą jest pojęciem sformułowanym dla potrzeb ubezpieczeniowych i dotyczy osób, które wykonują różnego rodzaju działalność na własny rachunek. Ubezpieczenie społeczne koncentruje się tylko na jednej grupie podmiotów wykonujących działalność gospodarczą na podstawie Prawa przedsiębiorców – przedsiębiorców będących osobami fizycznymi, o których mowa w art. 4 ww. ustawy. Osoby fizyczne prowadzą działalność gospodarczą samodzielnie lub w formie spółki cywilnej na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, tj. do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG), natomiast działalność prowadzona w zorganizowanej formie prawnej spółki prawa handlowego podlega wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS).

Wspólnicy jednoosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, spółek jawnych, komandytowych lub partnerskich – na podstawie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia uzyskania statutu wspólnika spółki do dnia utraty tego statutu, nie zaś z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Oznacza to, że ubezpieczeniom tym podlega każda osoba fizyczna będąca wspólnikiem spółki związanej w celu prowadzenia działalności i prowadzącej taką działalność przez spółkę. Przepisy ubezpieczeniowe nie wymieniają wśród przedsiębiorców osób fizycznych spółek prawa handlowego. Podobnie Prawo przedsiębiorców wyraźne rozróżnia wspólników spółek jako kategorię odrębną od osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów Prawo przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych. Pozostaje to w ścisłym związku z uregulowaniami ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych, z przepisów której wynika, że spółka jest spółką osobową, która prowadzi przedsiębiorstwo pod własną firmą, a nie jest inną spółką handlową, zaś każdy wspólnik odpowiada za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem solidarnie z pozostałymi wspólnikami oraz ze spółką.

Odnosząc się do wspomnianej przez Panią senator treści uzasadnienia ustawy o COVID-19, pragnę uściślić, że w punkcie 2.54 Wprowadzenie prawa do świadczenia

postojowego wspomnianego uzasadnienia wskazano, że do najbardziej zagrożonych grup należą osoby prowadzące działalność gospodarczą, opłacające składki same za siebie oraz osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia, innej umowy o świadczenie usług, do których zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące umowy zlecenia, a także osoby wykonujące pracę na podstawie umowy o dzieło. Osoby te są narażone na niestabilność, a nawet całkowitą utratę przychodów z powodu pandemii COVID-19, ze względu na brak zleceń lub zamówień, czy rezygnację z realizowanych lub zawieranych umów. Stąd też proponuje się jednorazową wypłatę dla osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą oraz osób wykonujących pracę na podstawie umów cywilnoprawnych, tzw. świadczenie postojowe.

Pragnę jeszcze raz podkreślić, że w obecnym porządku prawnym nie występują osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą w formie spółki jawnej, partnerskiej, czy komandytowej, ponieważ działalność w zorganizowanej formie prawnej prowadzi spółka prawa handlowego, a nie wspólnik danej spółki. Tak dokonana interpretacja przepisów stałaby w sprzeczności przede wszystkim z Kodeksem spółek handlowych oraz z ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych.

Wspólnicy jednoosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, spółek jawnych, komandytowych lub partnerskich nie nabędą prawa do świadczenia postojowego, ponieważ nie są przedsiębiorcami, jak i osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą (opłacającymi składki same za siebie) w rozumieniu innych przepisów szczególnych.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych,
2. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Z poważaniem
Z upoważnienia

Iwona Michałek
Sekretarz Stanu

[podpisano elektronicznie]

Do wiadomości:

1. Pan Piotr Mierzwa – Dyrektor Departamentu Spraw Parlamentarnych, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.